education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

DANSSTUDIES

NOVEMBER 2008

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 11 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Lees deur die hele vraestel voordat jy begin om die vrae te beantwoord.

2. Beantwoord AL die vrae.

3. Let daarop dat daar keuses tussen onderafdelings van vrae is.

4. Indien jy meer as die vereiste aantal vrae beantwoord, sal slegs die vereiste aantal antwoorde nagesien word. Alle werk wat jy nie wil laat nasien NIE, moet duidelik deurgehaal word.

5. In VRAAG 5 en 6 moet jy SLEGS uit die voorgeskrewe danschoreograwe en werke kies. In VRAAG 4, 5 en 6 maak seker dat jy 'n verskillende choreograaf en danswerk vir elke vraag kies.

6. Lees AL die vrae aandagtig deur.

7. Laat DRIE reëls oop na ELKE antwoord.

8. Begin ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.

9. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

10. AL die antwoorde moet in die ANTWOORDEBOEK geskryf word.

11. Punte word NIE per feit toegeken nie. In jou antwoorde moet jy soveel as moontlik uitbrei en verduidelik. Laat die puntetoekenning jou lei om nie te veel of te min te skryf nie.

12. Skryf netjies en leesbaar.

.

AFDELING A: DANSTEORIE EN -GESKIEDENIS

VRAAG 1

Daar is baie moontlike beroepe in dans. Kies enige TWEE, gee 'n kort werksbeskrywing en verduidelik die bekwaamhede (vaardighede, kennis en ingesteldheid) wat vir elkeen vereis word. (2 x 3) **[6]**

VRAAG 2

2.1 Dit word aanbeveel dat jy 'n dansjoernaal moet hou wanneer jy choreografie doen. Verduidelik waarom dit belangrik is. (5)

2.2 Terwyl jy jou choreografie voorberei, sal jy by verskillende aspekte van die produksie betrokke wees. Bespreek EEN van hierdie produksie-elemente breedvoerig. (5)
[10]

VRAAG 3

Daar is baie sosiale misbruike wat jongmense van plaaslike gemeenskappe beïnvloed, byvoorbeeld die misbruik van dwelms, alkohol, ensovoorts. In 'n poging om 'n verskil in hierdie jong mense se lewens te maak, wil jou skool 'n kompetisie uitskryf om 'n geskikte projek waarin hulle sal belangstel, te vind.

Skryf 'n voorstel vir 'n opwindende dansprojek wat jy glo 'n verskil sal maak. Sluit die volgende by jou voorstel in:

- 'n Kort verduideliking van die projek (3)
- Waar dit sal plaasvind (1)
- 'n Verduideliking van wie by hierdie projek baat sal vind en hoe hulle baat sal vind (2)
- Mense wat met die projek kan help en wat hulle sal doen (2)

[8]

VRAAG 4

Dans is vir eeue gebruik om stories te vertel, emosies uit te druk en tradisies oor te dra. Dit is 'n simboliese taal van die liggaam.

Jy het ten minste EEN kulturele of teaterdanswerk, wat simboliek gebruik, bestudeer.

4.1 Noem die danswerk en choreograaf/kultuur. (2)

4.2 Ontleed en verduidelik breedvoerig hoe simboliek in die danswerk gebruik word. (4)
[6]

VRAAG 5

Jou provinsie gaan die gasheer wees van 'n dansfees wat een van die Suid-Afrikaanse choreograwe wat op die voorgeskrewe lys is, op die voorgrond gaan laat tree. Jy is gevra om hom/haar aan die gehoor voor te stel voordat sy/haar werk uitgevoer word.

LET WEL: Jy moet nie dieselfde choreograaf as in VRAAG 4 kies nie.

Jou aanbieding moet as 'n opstel geskryf word en interessant, insiggewend en opwindend vir die gehoor wees.

Gebruik die riglyne hieronder (in enige volgorde) om jou te help met jou aanbieding.

5.1 Naam van choreograaf en biografiese inligting, insluitend agtergrond, opleiding en loopbaan. (4)

5.2 Artistieke invloede en medewerking. (3)

5.3 Die tydperk, sosiale en politieke invloede op sy/haar werk. (3)

5.4 'n Inleiding tot die bekende danswerk wat hulle gaan uitvoer. (3)

5.5 Die choreografiese styl wat in hierdie danswerk gebruik word. (3)

5.6 Sy/Haar bydrae tot die ontwikkeling van dans in Suid-Afrika. (4)
[20]

VRAAG 6

Kies die WERK van EEN van die voorgeskrewe internasionale choreograwe wie se opvoering jy op die verhoog, op video of op DVD gesien het.

LET WEL: Jy moet nie dieselfde choreograaf as in VRAAG 4 kies nie.

Berei SES vrae voor wat jy vir hom/haar in 'n radio-onderhoud sal vra. Onthou om die naam van die choreograaf en die titel van sy/haar werk te noem.

Kies jou vrae versigtig sodat jy soveel as moontlik van die danswerk bekend sal maak. Jou vrae moet die gehoor lei tot begrip van die GEKOSE WERK.

Jou antwoord moet beide jou vrae en die choreograaf se verwagte antwoorde insluit en moet die volgende aspekte dek:

- 'n Sinopsis van die danswerk
- Produksiebesonderhede (beligting, kostuums, dekor/toneelskikking, ensovoorts)
- Die musiek (naam van die komponis, die musiekgenre, instrumentasie, hoe dit gebruik is om tot die choreografie by te dra)

(Punte sal vir jou skryfstyl toegeken word.) **[20]**

TOTAAL AFDELING A: 70

EASTERN CAPE

AFDELING B: MUSIEKTEORIE

VRAAG 7

Musieknote verteenwoordig tyd. Skryf die musieknote hieronder in hul korrekte volgorde deur te begin by die kortste noot tot by die langste noot. Beantwoord VRAAG 7.2 – 7.6 in die ANTWOORDEBOEK. Die eerste antwoord word in VRAAG 7.1 gegee.

7.1

7.2

7.3

7.4

7.5

7.6 **[5]**

VRAAG 8

8.1 Skryf die voorbeeld hieronder in die ANTWOORDEBOEK oor. Vul die ontbrekende maatlyne van hierdie wysie in. Die eerste maat is vir jou gedoen.

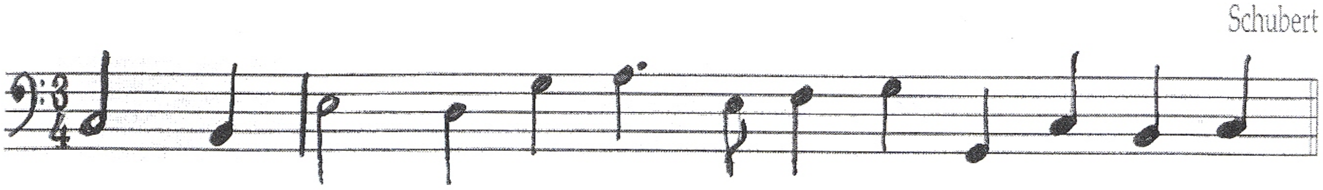

(3)

8.2 Skep 'n viermaatfrase vir die volgende tydmaatteken:

4
4 (4)

[7]

EASTERN CAPE

VRAAG 9

Hieronder is 'n lys van 'n paar Italiaanse musiekterme. Sê wat hulle beteken.

9.1 Largo (1)

9.2 Allegro (1)

9.3 Pianissimo (1)

9.4 Andante (1)
[4]

VRAAG 10

Tot watter kategorieë behoort die volgende instrumente?

10.1 Fluit (1)

10.2 Kontrabas (1)

10.3 Simbale (1)

10.4 Snaartrom (1)
[4]

TOTAAL AFDELING B: 20

AFDELING C: ANATOMIE EN GESONDHEIDSORG

VRAAG 11

Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Skryf slegs 'waar' of 'onwaar' langs die vraagnommer (11.1 – 11.10) in die ANTWOORDEBOEK neer.

11.1 Die borsbeen (sternum) verwys na die werwels (vertebrae) in die nek.

11.2 Die dybeen (femur) is die langste been in die liggaam.

11.3 Die humerus word ook die knieskyf genoem.

11.4 Die skouerblad (scapula) is 'n been wat as aanhegtingspunt vir die ribbetjies gebruik word.

11.5 Die falankse (phalanges) is die bene van die vingers.

11.6 Die kruisbeen (sacrum) is die lang been wat in die bo-arm gevind word.

11.7 Die klavikel (clavicle) word ook die sleutelbeen genoem.

11.8 Die ruggraat ('spine') bestaan uit 23 werwels (vertebrae).

11.9 Die skeletspiere vorm tot 50% van die liggaam se gewig.

11.10 Die adduktor bestaan uit vier spiere. **[10]**

Kopiereg voorbehou

VRAAG 12

12.1 Water is een van die noodsaaklike voedingstowwe wat deur dansers benodig word om hulle liggame teen dehidrasie te beskerm. Noem die gevolge van dehidrasie op die liggaam. (2)

12.2 Die diagram hieronder verteenwoordig die daaglikse verhouding van elke voedselgroep waaruit 'n gebalanseerde dieet bestaan.

In jou antwoordeboek gee die volgende inligting langs elke nommer wat in die driehoek gegee word. Noem die voedselgroep, met 'n voorbeeld van die voedsel uit die groep, en noem die funksie daarvan in 'n gebalanseerde dieet.

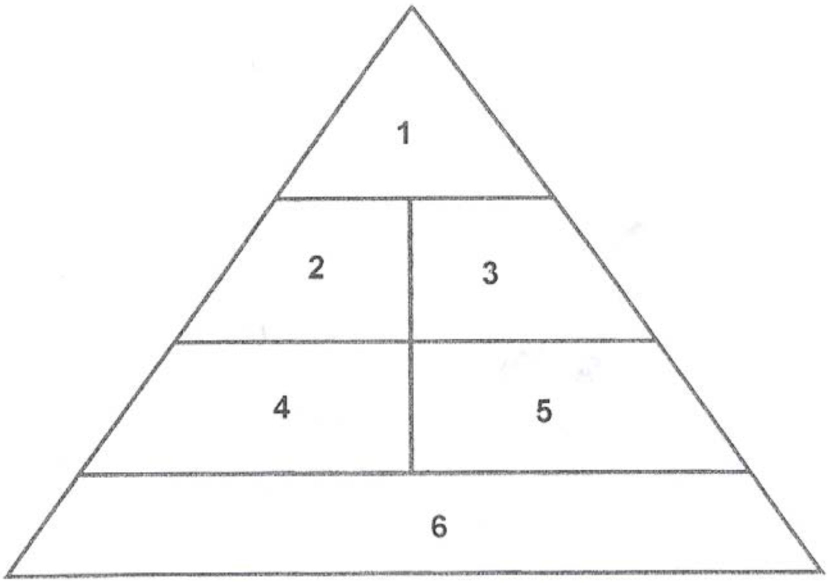

(6)
[8]

VRAAG 13

Skryf slegs die naam van die hoofspiergroep langs die vraagnommer (13.1 – 13.10) in die ANTWOORDEBOEK neer.

13.1 Noem die primêre spier wat die kop laat beweeg. Hierdie spier is ook verantwoordelik vir fleksie en rotasie van die kop. (1)

13.2 Noem 'n spier wat vir die stabilisering van die skouergordel verantwoordelik is. (1)

13.3 Gee die naam van die sterk spier wat aan die skouer sy ronde voorkoms gee. Hierdie spier buig, rek en tree as 'n laterale roteerder van die humerus op. (1)

13.4 Noem die spier wat twee koppe of magies het en oor twee gewrigte kruis. Hierdie spier buig die elmboog; bring die voorarm terug (supineer) wanneer die elmboog gebuig is en buig en stabiliseer ook die skouergewrig. (1)

13.5 Wat is die naam van die spier wat die diepste van al die buikspiere geleë is? Dit dien as 'gordel' of 'korset'. Die saamtrek van hierdie spier help om 'n goeie postuur te handhaaf. (1)

13.6 Noem die swaarste spier in die liggaam, wat ook die grootste gedeelte van die sitvlak vorm. Hierdie spier verleng die heup, laat laterale rotasie gedurende die verlenging van die femur toe, asook adduksie van die femur. (1)

13.7 Watter spiergroep oorkruis die kniegewrig en dien as 'n knieverlenger? Hierdie spiergroepe help met heup- en kniebuiging, laterale rotasie en abduksie van die femur. (1)

13.8 Watter spiergroep aan die agterkant van die been buig die kniegewrig en verleng die heup? (1)

13.9 Noem die spier wat aan die kuit sy geronde vorm gee. Dit is die belangrikste dryfkrag wanneer jy loop en hardloop. (1)

13.10 Noem die spiere wat die tone strek. (1)

[10]

VRAAG 14

14.1 'n Danser se liggaam word elke dag aan fisiese spanning onderwerp, wat tot besering kan lei. Kies EEN van die faktore hieronder wat daartoe bydra, en bespreek dit.

14.1.1 Ooreising of oordrewe oefening

OF

14.1.2 Swak tegniek

OF

14.1.3 Liggaamlike beperkings

OF

14.1.4 Omgewing (4)

14.2 Hoe sal jy ontspanningstegnieke in jou daaglikse aktiwiteite insluit om beserings te help voorkom? (4)
[8]

VRAAG 15

KRAG	**STAMINA**	**SOEPELHEID**

15.1 'n Danser moet 'n balans in sy/haar oefenprogram hê. Al drie die fiksheids-elemente wat hierbo genoem is belangrik. Verduidelik kortliks wat hierdie drie elemente is, en sê waarom hulle so belangrik is. (8)

15.2 Kies EEN van die elemente hierbo genoem en voorsien 'n strategie om hierdie element in die klas te ontwikkel. (4)
[12]

VRAAG 16

'n Leerder by jou skool het vir baie jare op 'n betonvloer gedans. Die leerder het nou voortdurende pyne in haar onderbene en het skeenbeensplinters ('shin splints'). Verduidelik die volgende:

16.1 Hoe kon hierdie besering verhoed word? (2)

16.2 Wat is die behandeling vir hierdie besering? (4)
[6]

EASTERN CAPE

VRAAG 17

Beantwoord VRAAG 17.1 OF VRAAG 17.2.

17.1 Zanele was verlede jaar die toppresteerder in haar dansklas en is as 'n ekspressiewe kunstenaar met groot potensiaal beskou. Vandat Zanele se klasmaats haar egter begin terg het omdat sy oorgewig was, het dit tot 'n afname in haar vertoningsvlakke gelei. Sy het alle selfvertroue verloor en is teruggetrokke.

Bespreek hoe hierdie kwessie met stereotipering verband hou en hoe dit met Zanele hanteer moet word. **[6]**

OF

17.2 Die prentjie hieronder wys twee gestremde dansers wat saam dans. Hierdie twee leerders wil graag dans as 'n vak op skool neem. Bespreek die kwessies wat deur die skool oorweeg moet word. Neem toeganklikheid, vooroordeel, die tipe dansvorm en behoeftes van die vak in ag.

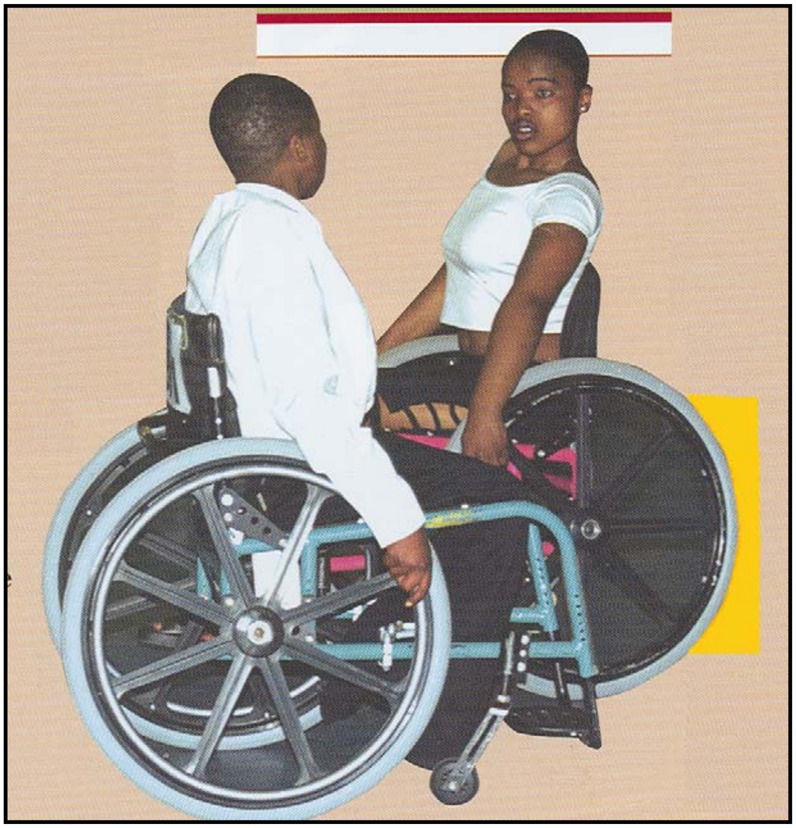

[6]

TOTAAL AFDELING C: 60

GROOTTOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou